

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Postát nem adunk vissza.

Előfizetés díja:

Évesi díj: 8 korona.
Félévesi díj: 4 korona.
Háromhavas díj: 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT ÉGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.**Kiadóhivatal:**

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasásos petisior térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvevény. Nyilttér-sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Kaszinók sorsát.

A rimaszombati kaszinó, mivel a tagoknak a 3 évi ciklusra szóló kötelezettsége lejárt, a mai nap tartja ismét meg nem határozott időre szóló alakuló közgyűlést.

Mivel a kaszinóélet iránt nálunk az érdeklődés igen gyenge, a jövőre nézve pedig a hangulat nem megnyugtató, sőt mint hallottuk, az határozottan oly mérvben és irányban nyilatkozott meg; hogy az valóságban a kaszinó fentartását veszélyezteti — ezen körülményt nem bízhatjuk esupán az egyesek által megalkotott és a kaszinó fenállását kétségessé tett véleményekre, hanem abba belé kell szállanunk.

Közismert tény az, hogy a kaszinó az a hely, hol a napi munka után elfáradt emberek szórakozni jönnek össze és az ismeretség, valamint a barátság fonalát igyekeznek szorosán összekötni tartani.

Azt is a tények igazolják, hogy ha valamely társadalmi, vagy vegyük belé még a fontos politikai mozgalmakat és törekvéseket is, ezébra vagy diadalra akarunk vezetni, erre is az alapelvek és tervek megbeszélésére és kidolgozására legalkalmasabb hely a kaszinó.

E helyen különbség nélkül úgy kell talákozni és élni az embereknek, hogy az egy és azonos vélemények minél erősebben eszesosodjanak ki, a különböző vélemények pedig elsimítást, kiegyenlítést nyerjenek.

Minden oly esetben, hol köztársadalmi vagy politikai érdekekről van szó, ezt a hivatalos szín mellőzésével a kaszinóban kell bizalmasan és barátságosan előré megbeszélni, s azután vélni a nyilvánosság tórumára. Hogy mily üdvös és irányító hatása van az ilyen kaszinóéletnek, példa erre az országos-kaszinó és a különféle klubok szerencsés életmódjódése.

Ha visszatekintünk kaszinók régebbi életére, csak az igazságot adjuk akkor vissza, mi-

dőn azt állítjuk, hogy ez így volt nálunk is. Egy pár év óta azonban, nem tudjuk mi okból, de konstatálnunk kell, hogy rohamosan haladunk lefelé. Megmagyarázhatlan körülmény, hogy ép abban az időben, mikor épen a legnagyobb szükség van a tömörülésre és ezt tapasztaljuk az élet minden mozzanatában, ugyanakkor a széthúzás, az egyenetlenség szikrája esett kaszinói otthonunkba. Es e pillanatban a körülmények aggodalomra adnak okot, ha vajjon szerencsésen fogják-e a nagy kérdést a mai napon megoldani.

Hogy mi az oka tulajdonképen a kaszinói élet meglazulásának, azt bár kutattuk, senki sem tudja megmondani, s egész határozottan állítjuk, hogy erre komoly ok nincsen is. Ha nem esalódunk, annak a vezérfértőnek van igaza és ezt kell elfogadnunk, ki azt állítja: „*hogy az idők jéle*” az, mely e téren is a bomlást okozza.

A természeti erő örök törvénye szerint a kerek egyszer majd felmegy, majd pedig, midőn a holtpontot túlhaladta, visszaesik. Talán ez érvényesül a mi kaszinói életünkben is úgy, mint sok másban. Három év előtt keletkezett az ok nélküli elégedetlenség kaszinóéletünkben, s talán ez az időpont volt az, a mikor a kaszinóélet a legmagasabb ponton elhaladt és azóta siet lefelé.

Ha tényleg ez örök törvény érvényesült, mert más okot nem találunk, akkor constatáljuk, hogy mivel a bomlás áll előttünk, a kaszinó élet-kereke ma azon a ponton állott meg, honnan ismét emelni kell.

Sok mindenféle okot emlegetnek, de egy sem számba vehető. Sűrűn emlegetik: hogy a kaszinóban nem fogadják a belépő köszönését. Ezt határozottan neveltség felfogásnak minősítjük, mert a kaszinóban minden tag egyforma, s a kaszinóba mint egy férfi család otthonba lép be a tag. A belépő mondjon egyszerűen és egész általánosságban: „jó estét!” Es azután ne követelje, hogy fogadására mindenki felugráljon a játék-asztaltól. A kaszinóban nem szokás min-

denkivel és minden alkalommal sorra kezelni, mert ez a játékot és szórakozást zavarná, ezt csakis az új tagok követelhetik meg a belépés, vagy az első bemutatkozó megjelenésnél. Azonfelül sem a belépő, sem pedig a foglalkozó tag általánosan bevett szokás szerint nincs egyébre kötelezve. Az ilyen kifogással élő tagok képzeljék magukat abba a helyzetbe, hogy ők ülnek a játék-asztal mellett és nekik kell minden pillanatban a belépők köszönését fogadni: bizonyára nem fogják ez irányban idáig alkotott véleményüket helyesnek minősíteni.

Azt is mondják, hogy a társalgóban egyik-másik ur nagy hangon beszél, s nem tűr ellenvéleményt. Ez sem elfogadható ok. Egyik ember erősebb és hevesebb hangon, a másik pedig nyugodtabb hangon szokott beszélni. A mi pedig a véleményeket illeti, mi azt tapasztaltuk, hogy ott mindenkit meghallgatnak.

Ha jól sejtjük azonban, a valódi kifogási okok nem ebben nyilvánulnak, de abban, hogy az ember, a ma nagyon lábra kapott fenhéjazásánál és hiúságánál fogva örömmel és különös előszeretettel azon társaságokat keresi fel, hol ő magát elsőnek képzeli. Ez az ok, mely szerint sok kaszinó-vagy nem kaszinó-tag szivesen olyan helyekre jár szórakozni, hol ő a legmagasabb és tekintélyesebb állású egyén, s jól esik neki minden pillanatban azt a már mindenki által felvett „Nagyságos ur!” megszólítást hallani.

Lehet még egy másik, s elfogadható oknak találjuk azon körülményt, hogy a kaszinónak nincsen italmérése és étkezédje s így ha valaki megéhezik vagy megszomjazik, csak úgy tud harapni valóhoz vagy italhoz jutni, ha hozat valahonnan. Ezen azonban könnyen lehet segíteni. Mint térbé is van véve, tessék a könyvtárt kasszirozni s annak helyiségében egy kis éttermet berendezni s ezzel ez a kérdés is sikeresen lesz megoldható.

TÁRCZA.

Tudnék-e még?

Tudnék-e még dalolni, ah
Tudnék-e? ajkamon
Egy akkord ha esendülne-e
Rég néma lantomon?!

A múzsa, mely egykor segélt,
Mely ihletelt, sugallt,
Hozzám kegyes ha lesz-e még?
Fog-e sugallni dalt?!

Álmodozón bolyongva künn
A természet ölen,
Mig ihlettel merengének
Ezernyi gyönyörén?!

Hangokat adni fog-e még
A megütött koboz?
Dieshimmuszt zengne a tavasz
Ezer virághoz?!

Hón üdvözölve a pazar
Nyíló természetet,
A fénybe, fényárba borult
Daltermő ligetet.

A hallgatag, kopár mező,
Halom, ha fosztva rég:
Lomballal, virággal gazdagon
Beszórva lesz-e még?!

A völgyi csermely árja, mely
Egykor játszva suhant,
Partját be dús virány szegé
Himes pázst szötte hant.

Játszva tova ha lép-e még
Medrébe majd megint?
A mig partján ezer virág
Fogad, hívólag int?!

Szirmot a rózsá nyit-e még?
Zöld levelet az ág?!

A régi ronján kel-e még
Egy újabb, jobb világ?!

Borsodly Béla.

Czelszerűség a természetben.

Irá: HORVÁTH ZOLTÁN.

Vége.

Nagyon régi szokás e tekintetben a költőzködő madarakra hivatkozni. A teeskék, golyák, darvak, a kakukok, fűrjek és más madarak ösztönszerűleg itt hagyják a mi tájainkat, mihelyt az ő velük született érzékük azt mondja, hogy itt nálunk olyanra fordul az időjárás, hogy nem élhetnek meg. Ki tanította őket erre a czelszerű vándorlásra?

Pedig így van, mint a kis vers mondja:

„Vándorol a darumadár,
A merre száll, pusztá a táj:
Sárga, piros lombok hullnak,
Darumadár búsan krügát.”

De még bámulatosabb ennél a méhek testmértani tudomány.

A méh a viaszsejtek építésénél a szabályos alakot használja és a szabályos alakok közül is a legezészerűbbet, a hatoldalú hasábot választja. Memnyiségtanilag bizonyosnak tartják, hogy semmitféle más alak nem szolgálhatna oly kevés viaszból amnyi kellő nagyságu sejtet. A szabályos 3 vagy 4 oldalú hasábok a térfogathoz viszonyítva nagyobb felületet követeltek volna és nem lettek volna oly alkalmasak a fiatal méhek számára, mint a köralakot megközelítő hatoldalú hasáb. A 8 oldalú hasábok vagy a hengerek közt sok hasznavehetetlen lézag maradt volna.

De az oldalalakon kívül érdekes még a zárólapok készítése is. Elzáráthatná egyszerű hatoldalú sík lapokkal, elzáráthatná hatoldalú piramissal vagy félgömbbel. Síklap mellett azonban kevesebb méz férne a sejtbe, mint kiscusosodó zárófelület mellett. De viszont a gömb vagy a hatszögű piramis aránylag sok viaszt kívánva s így

a méh ezeknél is praktikusabb tedólapot választ. A tedólapokat úgy készíti, hogy 3 ferde négyszög (dülény) alkot egy kissé kiscusosodó tompa gúlaformát. De a dülénylapokat is úgy készíti, hogy lehetőleg kevés viasz lehetőleg sok mézet zárhasson körül, vagyis a legezészerűbben. A dülénylap 4 szöge közül 2 tompaszög, 2 hegyesszög. Az a kérdés már most: hány foku legyen a tompa szög és hány foku a hegyes szög?

E feladat megoldása sok természetbúvárt érdekelt. Így Reaumur megmérte a szögeket s a tompa szögeket 109 fok 28 percnek, a hegyes szögeket 70 fok 32 percnek találta. Maraldi hasonló eredményre jutott. Ezután Reaumur a következő feladatot tűzte ki megoldásra: Adva van egy hatoldalú, dülényalakú lapok által határolt edény: mily nagyok legyenek a dülénylap szögei, hogy a legesekélyebb anyag felhasználása mellett lehető legnagyobb térfogatot zárjanak be. König, akkori híres matematikus úgy találta, hogy a tompa szögek 109° 26', a hegyes szögek 70° 34'-nyiek. Így hát a matematikus és a méh 2-nyire tértek el egymástól.

Maclaurin, skót matematikus nem nyugodott bele, hogy a méh ennyit is tévedne, tehát utána számított s hasonló eredményre jutott, mint König. Ez időtájt egy hajó elsüllyedt, de a személyzet megmentekült. A vizsgálatnál kiderült, hogy a kapitányt a hosszúsági fokok kiszámításánál egy, a logaritmus táblázatban levő hiba vezette tévútra. Maclaurin ezt hallva, a saját logaritmus táblájában ugyanazt a hibát találta s azt kijavítva újra számított és az eredmény ugyanaz volt, mint a mit Reaumur és Maraldi a méhsejten mértek.

Ez idáig nagyszerűen megy. Most jön a kontrázó szkeptikus, a ki goromba hangot kever a harmóniába, ez pedig nem más, mint Mach, különben jeles fizikus, a ki Mechanikájában a dolgot egyszerűen jámbor mesének nyilvánítja, mert szerinte lehetetlen a dülény szögeit 2 első perc pontossággal megmérni. De úgy lát-szik Machot sem vezérli itt más, mint a mit latinul így mondanak: horror causae finalis, vagyis a végső októl való borzadás, a mi sok modern anyagelvi tudósnak krónikus betegsége. De ez nem baj, elmúlik lassan ez a divat is, mint amnyi más és nem lehetünk mindnyáian

Nyilatkozat.

Ismeretes a közönség előtt, hogy *Náray J. Albert*, a „Gömöri Hírlap” felelős szerkesztője lapjában már három év óta támadó cikkeket ír ellenem. Azt is tudják sokan, hogy *Nárayt* ezen ténykedésében ellenem a bosszu vezetési s hogy a múlt évben ellene egy sajtóper is nyertem.

Most újabb lapjának múlt heti számában „Botrány a Hungáriában” cím alatt ismét egy cikket közölt ellenem. Bár tudom azt, hogy a komoly emberek és azok, kik az esetet ismerik, e cikk tartalmát kellő értékre szállították le, — mégis, tekintettel arra, hogy *Náray* a múltban is már sok embert megtevésztett és ezen cikkének is az a célzata; arra a következőket jelentem ki és hozom a közönség becses tudomására:

*Náray*nak eddig megjelent s ezután is megjelenő — engem és szerkesztőségemet érdeklő — cikkeire nem válaszoltam és nem is fogok válaszolni; mert midőn a „Gömör-Kishont” szerkesztését átvettem, a szerkesztői tollat a szerkesztő-bizottság nekem is úgy, mint elődeimnek, — azzal adta át, hogy a „Gömöri Hírlap”-ban — a *Náray*tól — a „Gömör-Kishont” lap, vagy szerkesztője, vagy pedig munkatársai ellen megjelent cikkekre választ nem adunk, vagyis vele hírlapi toll-harcba nem keveredünk.

Utóbbi cikkében ismét támad úgy is, mint magán-embert és különösen pedig mint köztisztviselőt. Mint magánember elégtételt kértem tőle, a mit megbizottaimnak hozzám intézett alábbi levele szerint megtagadt.

Mint köztisztviselő szintén nem válaszolhatok újabb támadására, mert az esetet elbírálni és a valódi tényállást felderíteni nem *Náray* van hivatva, de a megindított vizsgálat során felettes fegyelmi hatóságom.

Egyidejűleg nyilvánosságra hozom azt is, hogy nyert értesülés szerint ellenfeleim, kik ez ügyből kitolyólag nekem már férfias bátorsággal lovagias elégtételt adtak, ez ügyben önként nyilatkozni óhajtanak, a mit ez ideig *Butsy Kálmán* ur hon nem léte akadályoz.

Rimaszombat, 1909. február hó 20-án.

Komáromy István,
vármegyei aljegyző, tb. főszolgabíró,
a „Gömör-Kishont” felelős szerkesztője.

Komáromy István urnak

Helyben.

Kedves barátunk!

Megbizásod folytán, a mai adalított napon felkerestük *Náray J. Albert* lapszerkesztő és kiadó tulajdonos urat és megkérdeztük, hogy elvállalja-e a „Gömöri Hírlap” című politikai és vegyes tartalmu heti közlöny folyó év és hó 14-én megjelent 7-ik számában „Botrány a Hungáriában” cím alatt közölt cikkért a felelősséget; — s azon kijelentésére, hogy ezen cikkért a felelősséget teljes egészében elvállalja, tőle nevedben elégtételt kértünk.

Náray J. Albert ur azon kijelentéssel, hogy Te egy ízben ellene már sajtóperrel éltél — az elégtételt megtagadta.

Mi ezen kijelentését tudomásul véve, részéről az ügyet a lovagiasság szabályai szerint, befejezettnek tekintjük.

Rimaszombatban, 1909. évi február hó 17-én.

Barátaid:

Szelezky Árpád sk.
Dr. Söldos Béla sk.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Jurkovich* Emil, a besztercebányai tankerület tudós főigazgatója már három nap óta városunkban időzik az itteni egy. protestáns főgimnázium látogatása céljából.

Elöléptetés. A helybeli pénzügyorségi hivatal derék és közszeretnek örvendő főnökét: *Jóós Eleket*, ki főbiztosi minőségben 12 év óta működik városunkban, a pénzügyminiszter pénzügyőri felügyelővé nevezte ki, s e minőségében Mármaroszigetre helyezte át. A mellette évek óta szintén buzgalommal és dicséretesen működő biztost: *Konratovics* Eleket a miniszter főbiztossá nevezte ki. Az előléptetések híret városzerte ösztönte örömmel fogadták, bár az áthelyezett felügyelő távozását igen sokan mélyen sajnálják. Helyébe az itteni pénzügyőri hivatal élére *Edey* Sándor főbiztos jön.

Eljegyzés. A helybeli kir. tanfelügyelőségnek működött s most Sebesérré kinevezett *Joó* György áll. isk. tanító eljegyezte *Sziggyártó* Mariskát.

Emlékezés és székfoglaló. A Petőfi társaság múlt vasárnap tartott felolvasó ülésén *Jászai* Mari tiszteleti tag és *Lőrinczy* György rendes tag tartották székfoglalójukat. Utóbbi felolvasása annyival inkább érdekel bennünket, mert *Bodon* Józsefről emlékezett meg, s a fővárosi lapokban ezt a referátát olvastuk: „*Lőrinczy* György székfoglalóképpen meleg megemlékezést olvasott fel *Bodon* Józsefről, a 70-es és 80-as évek kedvelt novelláiról, a kinek írói pályáját a kedvezőtlen életkörülmények megszakították. Fizikuma összetört, de lelke derűs illúzióit mindvégig tisztán őrizte meg. Ugyanazon a napon halt meg, a melyiken leghivebb barátja:

helyezést, természetesen a város külön megterhelése nélkül.

A városi tisztviselőknek a pénzüzeteknél elfoglalt állások összeférhetlensége tárgyaltott ezután. Az ügy anteaktája az, hogy a városi képviselőtestület az összeférhetőséget kimondotta, azonban a törvényhatóság a határozatot megsemmisítette, mert a miniszteri rendelet értelmében árvaszéki elnök, ügyész és előadó olyan intézetnél, hol árvapénzek vannak elhelyezve, semmi esetre sem lehet igazgatósági vagy felügyelői tag, másrészt a tisztviselő tevékenységét a hivatalon kívül naponta igénybe vevő elfoglaltság sem engedhető meg. Ezen elvi kijelentések szemeltartásával új határozat hozatalára utasítja a törvényhatóság a várost.

A tanács a határozat megfeleltetését ajánlja a képviselőtestületnek. *Lukács* Géza felvilágosítással szolgál, — hogy úgy tudja, miszerint ez a mérve felfogás a határozat óta változott, a mennyiben az a hangulat nyilatkozott meg, hogy ha a pénzüzet például hetenként háromszor veszi igénybe a törvényhatósági tisztviselőt — hivatalos elfoglaltsága nagyobb mulasztása nélkül, úgy a pénzüzetek vezetőségében való részvétel nem ellenzik.

Lengyel Pál nem tartja szükségesnek a tellebezést, mert szerinte a tisztviselő éljen hivatásának, s ne foglalkozzék mással. A megyegyűlésen az alispán, *Kubinyi Aladár* és *Hevessy Bertalan* ilyen értelmű kijelentésével teljesen egyetért ő is.

A képviselőtestület a határozat megfeleltetését mondta ki.

Az orsz. református tanáregyesület köszönetét — azért, mert a város megbizta az idei nagygyűlés városunkban való megtartására — a közgyűlés tudomásul vette azon értesítéssel együtt, hogy a gyűlés június hó 1—2-án tartatik meg városunkban.

Az állami mértékhiatalos hivatal városunkban f. é. január hó 13-án felállított, s a kinevezett tisztviselő már megkezdte működését is. Az állami mértékhiatalos bizottság 12 évre kibérelte a régi kaszárnya, utóbb leányiskola épület, katonai konyahelyiségét évi 500 korona bérért. Az átalakítás 3020 koronába kerül, s májusig elkészül vállalat útján. A beruházás a törzsvagyontól történik s a visszafizetésre, *Sütő* István indítványára az évi bérösszegekből évenként 200 kor. fordítatik.

A közgyűlés ezután az ipartestület kebelében fennálló nyugdíjintézet céljára a folyó évre is 100 koronát, az általános ipartestületnek szintén a folyó évre is 300 korona segélyt szavazott meg.

A házi pénztár és a gyámpénztár számadásának vizsgálatára vonatkozó 1908-ik évi utolsó negyedi jelentés tudomásul vétetett.

Az egészségügyi bizottság megalakítása volt következő tárgy. Az új törvény értelmében ugyanis az eddigi egy városi szülész nő helyett három alkalmazandó. Az eddigi 200 koronás évi díja 240 koronára emelendő a városi tisztviselő orvos javaslata szerint, s a két új szülész nő 120—120 korona díjat kapna. Három kerületre osztatnék a működési kör.

Az ellenőrző egészségügyi bizottságba — melynek előterjesztése alapján a szülész nők 3 évre választatnak — a képviselőtestületnek öt tagot van joga kiküldeni. A közgyűlés a bizottságba dr. *Kovács* László polgármestert, *Tóth* Béla városi mérnököt, dr. *Löcherer* Tamást, dr. *Zehery* Istvánt és dr. *Kármán* Aladárt küldte ki három évre.

A borítal és husztyasztási adó kezelése a múlt évben is jelentékeny hasznót hajtott a városnak, s a kezelő *Vigh* Gábor, *Kohuth* Lajos és *Szontagh* Gyula részére jutalmat szavazott meg a közgyűlés.

A nyomorék gyermekek otthonának a volt leányiskola keleti szárnyának emeletén való ideiglenes elhelyezése tudomásul vétetett.

Végül két illetőség megtagadtatott, s egy községi adó törlése iránt beadott kérelem elutasított.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A harmadik ok lehet, hogy a tagdíjakat emelni óhajtják. Ez sem elfogadható ok, mert azon urak, kik kávéházba járnak billiárdozni, vagy kártyázni és sakkozni, kétszeresen fizetik ott meg a játékpénzt és még megtoldják a borralalóval. Ha tehát a kaszinóban esetleg 10 koronával többet fizetnek mint eddig, még akkor is évente a kaszinó és nem a kávéház látogatása mellett sokat gazdálkodnak meg és magukforma szőrű emberrel ülnek a játékasztal mellett.

A kaszinó háztartását és számadásait nincs módunkban ismerni, azt azonban tudjuk, hogy pénztárnoka nagyon ért a számokhoz és a leggondosabb takarékoság mellett vezeti a kaszinó háztartási ügyeit. De mikor a világitásért évente csak 7 hónapon át, naponta 3 órai világitásért 1200 koronát fizet a kaszinó, egy ilyen kiadás mellett is nehéz az egyensúlyt fenntartani.

Volt alkalmunk *Samarjay* János alelnök számítását és calculusát, melyet a választmány is tárgyalt, megtekinteni és a sok mindenféle vélemény között ezt tartjuk mi is az adott viszonyok és kényszerítő körülmények között a legrealisabbnak és legezéravezetőbbnek.

Ezek után reméljük, hogy a mai közgyűlés sikeresen fogja e nehéz kérdést megoldani és mindent el fog követni, hogy a kaszinó jövőre is fenntartassék; mert szegény volna városunkra és társadalmunkra, hogy egy ilyen intelligenciával bíró városnak ne legyen kaszinója, mikor intelligens polgársága is két virágzó kört tart fenn és azt már a közel jövőben fejleszti is.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 18-án délután dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok közül jelen voltak: *Ahonyi* Pál, *Baksay* József, *Boczkó* Dániel, *Benyó* Béla, *Ethey* Frigyes, *Grosinger* Miksa, *Jaczkó* Pál, dr. *Kármán* Aladár, *László* János, *Lukács* Géza, *Lengyel* Pál, *Molnár* József, *Rónay* Gyula, *Sütő* István, *Soós* Gyula, *Singer* S. Leó, *Szabó* József (Kozma) *Szabó* István, *Szomolnok* Antal, *Széman* Endre, *Varga* István, dr. *Weinberger* Rezső, *Zachar* Gusztáv és dr. *Zehery* István.

Első tárgy a vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönete volt az állami polgári leányiskola felépítése tárgyában. A köszönetet *Pogány* István kir. tanfelügyelő átiratban közölte, s a képviselőtestület azt tudomásul vette.

A hitfelekezetek segélyezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a törvényhatóság jóváhagyta. Ez is tudomásul szolgált, s a tanács megbizott, hogy a róm. kath. egyház által a pusztapáti városi birtokra táblázott 36000 kor. törlésére vonatkozó engedélykíratot szerezzék meg.

A hordójelzői hivatal felállítására vonatkozólag *Leffkócs* Ferenc és társai kérvényt adtak be a megyéhez, a város azonban már régebben kifejezte azon aggályát, hogy a hivatal felállításával járó tetemes kiadást nem fedezi a várható jövedelem, s így a város a maga erejéből nem vállalkozhatik nagy áldozatra, *Lukács* Géza, *Kohuth* Lajos és *Benyó* Béla felszólalása után azt határozták, hogy a polgármestert megbizzzák a közbenjárással, hogy a mennyiben a vármegye ilyen hivatalt létesíteni kíván, úgy az a megye székhelyén nyerjen el-

egy véleményen. Az örökké kritizálók és kételkedők is az igazságot segítik végső eredményben diadalra, mert ők kényszerítik rá az emberi szellemet, hogy mélysebbe vizsgálódásokba bocsátkozzék. Mint *Hammerstein* szellemes művében írja, azóta a megmérés lehetősége és helyessége teljesen bebizonyult. (Hivatkozik: *Girard*: *Traité d'Entomologie* Párisban 1879-ben megjelent művének II. k. 623. lapjára.) De még ha a csekély 2-nyi különbség mérésének lehetőségétől eltekintünk is: csodálnunk kell azt a czélszerűséget, a mely a méh kis viaszsejtjeinek építésében és bezárásában mély testmértani ismeretek figyelembevételével nyilvánul. Hol járhatott a méh iskolába, hogy ennyi veleszületett tudományal rendelkezzen? A véletlen vak műve nem lehet ilyen rend és szabályosság! Hanem a ki a méhet létrehozta, annak kitűnő tervező értelme volt és jól tudta, mi a czélszerű!

Lássuk a sok példa közül még a tölcserbogarat vagy trafikusbogarat (rhynchites betulae.) Ez a kis bogár olyan feladatokat old meg, a melyek a differencial és integral számításokhoz tartoznak s a melyeket veleszületett ösztön nélkül értelmes ésszel és nagy fáradságba kerülne megoldani. Kevés petét rakhata, azok igen érzékenyek a napsugár és a nedvesség iránt, azután rablók elől is el kell azokat rejtjenie és közel kell azokat rakni a táplálékhoz, mert a kikelő álcák vakok. Táplálékuk leginkább kissé száradt nyírfalevél. Hogy a fiatalokról jól gondoskodják, a petéket összegöngyölt nyírfalevélbe rakja. De az a legérdekesebb, hogy miképen végzi el ez a kicsinyke bogár a felgöngyölést. A középső eret nem képes összegöngyölni, az vastag neki, azért a jobb és bal oldalt külön csavarítja össze, még pedig úgy, hogy a levél szegélyét evolvendául veszi föl s a hozzá tartozó evolutumot a levélbe metszi, úgy hogy a felgöngyölgetési vonal függőleges legyen a levél szélére s egyúttal érintője legyen az evolutumnak. Így a levél jobb oldalát szelétől a középső eréig álló S, a baloldalt pedig fekvő S alakban kell keresztül ragnia. Erre a jobboldalt felgöngyöli, a baloldalt a jobb köré fonja s a levélhagyat lehajtja tölcserferdének. Így a kicsinyek jó földel alá jutnak és táplálékuk is közel van. *Wasmann* jeles rovar-

tudós megjegyzi ehhez, hogy az evolvendából az evolutumot kiszámítani igen nehéz, mert ez a differencialis számításnak a legbonyolultabb átvitele a mértanra, a mennyiben az evolutum mértani helye mindazon körök középpontjainak, a melyek az evolutumba vonhatók. Ez oly probléma, a melyre hogy véletlenül rájőjünk, annak mennyiségtani valószínűsége nullával egyenlő és tudományos megoldása nagy szellemet tételez fel. S ezt a bogár minden tejtörés nélkül elvégzi, a mikor azokat a nagy S alakokat megtelelő helyzetben belerágja a levélbe, hogy a levelet felgöngyöltesse. Ki volt a kis trafikos bogárnak tanítómestere, a ki a czélszerű működésre ilyen bonyolult mennyiségtani számításokkal járó alakok felrajzolására, kirágására ösztönöszerűen kioktatta? Számítalon ilyen példát lehetne még felsorolni, de nem akarok visszaélni a t. közönség türelmével. Száz meg száz, ezer meg ezer ilyen czélszerű ösztön és egyéb czélszerű berendezés van a természetben, a melyek vizsgálásakor azt a kérdést tehetjük föl és méltán, hogy honnan ered ez az ösztön, honnan van a czélszerű és kiszámított, értelmes, tervszerű berendezés?

Hamarabb elhíhetjük azt, hogy egy *Beethoven* szimfóniának senki a szerzője, hogy a kölnidómot nem tervezte építőmester, hogy egy gyönyörűen összeálló gépszerkezet a véletlen játéka, mint azt, hogy a természet czélszerű és tervszerű berendezése nem elegendő bizonyíték az értelmes, tervszerűen számított *Teremtő* létezésé mellett.

A mit jeles *Chemikusunk*: *Hosvay* Lajos röviden így tejezi ki a *Chemia* alapelvei című műve végső szavaival:

„A tünemények, események legvégső okát feltalálni eddig nem sikerült sehol és valószínűleg nem is fog sikerülni soha. Törekszünk a végső okokra, mert tudjuk, hogy annál tökéletesebbek leszünk, mennél több okozatnak adhatjuk okát, de azt is tudjuk, legalább érezzük, hogy egyszer határt érünk, a melyen tétovázás nélkül emelhetünk templomot a hit márvány oltárával, rávésetvén:

„Isten, te vagy az alfa és az ómega!”
vagyis te vagy mindennek kezdete és vége!

Szana Tamás. Abba a temetőbe került, a melyikben Ferenczy a nagy szobrász pihen, összerombolt Eurydikéje márványkarjai között. Akkor a maga idejében, szégyen Ferenczy sem kellett senkinek, sem bájos Eurydikéje, melyet a maga kezével tört darabokra, s magával temettetett el. Most félszázad múltán felturják érettek a rimaszombati temetőt. Keresik őket. S keserves bünhődés, hogy nem találják sehol sem. Sem a művészt, sem a legszebbik művét. — Ássátok, ássátok — fejezte be a beszédét keserűen — azt a temetőt! De nemcsak a rimaszombati, hanem ássátok véges-végig szép Magyarországot, ezt a gyönyörűt, ezt az óriási, ezt a szomorú temetőket! Tele van a földje Ferenczyekkel, Bodon Józsefekkel. — Eurydikékkel! A közönség őszinte meghatottsággal hallgatta a megleghangú megemlékezést és zajosán megéltjezte Lőrinczyt. — Csak az a megjegyzésünk, hogy Ferenczy sírját nem kell keresni és nem is keresik. Valahol napvilágot látott az a csodabogár-közlemény, hogy a sír felkutatásáért az egész temetőt felássák, s úgy látszik — megbízhatóbb forrás híján — innen merítette adatait a felolvasó, kinek pedig tudnia kell, hogy a tenti híresztelés nem tel meg a valóságnak.

Házi-estély. A helybeli kaszinóban mult szombaton este kintinően sikerült házi-estélyt rendeztek. Díszes és szépszámu hölgyközönség vett részt az estélyen, melynek rendezésében *Medveczky Sándor* és *Kolbay Sándor* buzgólkodtak nagy sikerrel. Az első szám a *Terhes Samu* dr.-é volt, ki szellemes eszevesség alakjában adta elő derűs ötleteit. A humoros előadáson jó izűt kaczagott a közönség. Majd dr. *Verecsy Samu* hegedült, két darabot játszott el a hallgatóság élénk tetszése mellett a *Kolbay Sárika* ügyes, diskkrét zongora kíséretével. Dr. *Verecsy Samu* kintinő szavátat nagy figyelemmel hallgatták. Arany János „Pázmány lovag”-ját adta elő: általános zajos tetszés kísérte szereplését, mely után az estély másik kiváló pontja következett: *Kolbay Sándorné* két-tő *Perecz Samuval*, *Kolbay Sárika* zongorakísérete mellett. A kép igazán szép volt: két kintinő hangú énekesünk, a fiatal leányka zongora kísérete mellett három gyönyörű duettet adott elő temperamentummal, kedvesen és elragadóan. A lelkes tapsnak se vége se hossza nem volt, de mégis át kellett engedni a helyet a zongora mellett *Glós Arankának*, ki hirtelen „ugrott be”, remekül játszott magyar nótáival gyönyörködtette a közönséget. Akár reggel is elhallgatták volna a mély érzéssel és sok bensőséggel előadott nótákat. Az estélyen való közreműködésben dr. *Mohár József* akadályozva volt, s *György Lajos* sem vehetett azon részt gyásza miatt.

Búcsúlakoma. Dr. *Urszinyi Gyula* putnoki orvos részére, ki özdi járásorvossá lett kinevezve, jó barátai és ismerősei folyó hó 7-én sikerült búcsúlakomát rendeztek Putnokon. A jeies orvos távozását nemcsak a vidék, de a megye közönsége is fájtalja.

Halálozás. Lapunk zártarkor vesszük a gyász-hírt, hogy *Danis Lajos* ratkószuhai néptanító fiatal, tevékeny életének 22-ik évében elhunyt.

A kaszinó választmánya f. hó 16-án *Kubinyi Aladár* elnöke alatt ülést tartott, melyen a ma f. hó 21-én tartandó évi közgyűlés előkészítésével foglalkozott. A választmány ülése előtt 138 tag iratkozott be s 14 vidéki tag van még előjegyzésben. A választmány kimondotta, hogy azok, kik csak olvasás céljából könyveket visznek a kaszinóból s az üzvegyek, kik eddig 10 koronát fizettek évi díjként, ezután is annyit fognak fizetni. Az alapszabályok módosítására vonatkozó előterjesztést a választmány megállapította, s a közgyűlés elé terjesztendő szövegezésre bizottságot küldött ki. Ennek a bizottságnak feladatává tette a választmányi tagok jegyzékének összeállítását és kinyomatását is. Az elnökségen kívül a bizottság tagjai: *Kolbay Sándor*, *Lukács Géza*, dr. *Kovács László* és dr. *Türkölly József*.

Pénzüntézetli közgyűlés. *Gömörmezei Takarékpénztár és Hitelbank* tizenegyedik évi közgyűlése saját, csinosan berendezett helyiségében folyó hó 18-án délután, nagy érdeklődés mellett folyt le *Széman Endre* elnöke alatt. A közgyűlésre 600-nál több részvényes deponáltatott, s a határozatképesség megállapításával egyidejűleg az elnök szívélyes szavakkal üdvözölte a szép számban megjelent részvényeseket, kiknek örömmel reterál a lefolyt év kedvező forgalmáról s arról, hogy sikerült a vezetőségnek a folyton erősödő pénzüntézet részére megfelelő végleges helyiséget szerezni. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére dr. *Kármán Aladár* kérte fel az elnök. — Az évi zárszámadás és az igazgatóság jelentése felolvasatott, a felügyelő-bizottság jelentését *Jurasko Jakab* olvasta fel. A közgyűlés tudomásul vette, hogy a pénztári össztergalm 25771727 kor. 66 fillér volt, a váltóknál 266045 kor., a jelzálogkölességnél 39905 kor. 3 fillér, folyó számlánál 208300 kor. 97 fillér, betéteknél 364722 kor. 14 fillér emelkedés volt. Az 1908. évi nyereség 44334 kor. 90 fillér, melyből a tartalékhoz összesen mintegy 15000 koronát esatolnak, osztalékul részvényenként 10 koronát (2 koronával többet a mult évinél) adnak, a százalékos illetek és a jótékonykezétra fordítandó 200 korona levonásával 2574 korona 86 fillér marad a jövő év nyereség számlájára. A szép eredmény általában kellemes hatást tett a részvényesekre, kiknek bizalma a jól vezetett pénzüntézet iránt mindinkább fokozódik. A 11 év óta fennálló s 200000 korona alaptőkével bíró részvénytársaság tartalékai most már 135000 korona. — A közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak elismerése nyilvánítása mellett a telmentvényt megadta. — Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő *Kubinyi Ferencz*, *Kubinyi Bertalan* és esetneki *Gyürky Pál* egyhangulag újra megválasztották. Az alapszabályok több szakaszát módosította a közgyűlés, s végül a napibiztosokat, kiknek díjazása ezután esetenként 3 korona lesz, választotta meg a közgyűlés, illetve megbizta ezzel az igazgatóságot. — Végül *Széman Endre* elnök meleg szavakkal mondott köszönetet a részvényeseknek szives érdeklődésükért, a felügyelőség tagjainak, az intézet ügyészenek és tisztviselőinek buzgó és sikeres működésükért, s ezzel a közgyűlés a vezetőség és az elnök zajos éltetésével véget ért.

Uj járás szervezés. Az elmúlt héten megérkezett a vármegyéhez a m. kir. belügyminiszter rendelete, mely szerint *Ratkó székhelygel* a hetedik közig. já-

rás szervezését engedélyezte. A miniszteri rendelet szerint szervezte lett egy főszolgabírói, egy írnoki, egy díjnoki, egy hivatali és egy tisztai szolgáló állás; a közegészségügyi szolgálat ellátására pedig egy járásorvosi állás. A miniszter egyidejűleg értesítette a vármegyét, hogy a szolgabírói állást nem engedélyezte, a járás számvevői és állatorvosi állások szervezése, illetve engedélyezése iránt pedig ártit az illetékes miniszteriumokhoz. — Mint értesültünk a j. b. főszolgabírói állásra egyedüli jelölt, a rimaszécsi járás egyik tehetséges ügybuzgó és kiváló finom modoru tb. főszolgabírója: *Madarassy Iván*, kinek megválasztását egyhangunak tekintik. A Madarassy megválasztása folytán üresedésbe jövő rimaszécsi j. b. szolgabírói állásra pedig, mint halljuk 3 megyénkbeli fiatalember pályázik és pedig *Halmos Antal* vm. tb. aljegyző, *Sóllós Bertalan* és *Szontagh Vilmos* tb. szolgabírák. A választások már a tavaszi rendes közgyűlésen megfognak ejtetni.

Pelsőcz nagyközség uj főjegyzője. Nagy lelkesedéssel és ünneplések között választották meg f. hó 14-én Pelsőczön ifj. Czékus István volt berzétei körjegyzőt városi főjegyzővé. A választás után a főjegyző tiszteletére nagy lakoma volt.

Pénzüntézetek nagyhete. A jövő hét lesz a helybeli két régi jöhírű pénzüntézetnek: a *rimaszombati takarékpénztárnak* és a *gömörmezei nép- és iparbanknak* a nagyhete. A takarékpénztár szerdán 24-én délelőtt tartja közgyűlését saját helyiségében. E régi kiváló renomménak örvendő intézet 1908-ik évi forgalma igen jelentékeny volt, s az üzleti nyeresége is jókora haladást mutat, amennyiben 8108 kor. 57 fillérrel több a mult évinél. Az idei nyereségként a jelentésben 103609 kor. 90 fillér van kimutatva, ebből a kétes követelést: 3964 kor. 51 fillért levonva, s a maradt összeghez a mult évről áthozott nyereménymaradványt 5363 korona 88 fillért hozzáadva 105009 korona 27 fillér boesáttatik a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság és felügyelőség azt javasolja, hogy az osztalék 4 koronával emeltesse, s így részvényenként 48 korona fizetessék ki, a tisztviselők és szolga jutalmazására 3550 kor., jótékony célra 1760 korona fordítsassék, a tartalékalaphoz 22000 korona, a póttartalékalaphoz 15000 korona esatoltassék, s maradványként 5099 kor. 27 fillér vitessék át az 1909. év üzleti számlájára. A közgyűlés tárgysorozatába fel van véve az alapszabály módosítása s az alkalmazottak szolgálati, ügykezelési és fegyelmi szabályzatának megerősítése, az igazgatóságból kilépő tagok helyeinek betöltése, s a felügyelő-bizottság és napibiztosok választása.

A *gömörmezei nép- és iparbank* másnap tartja közgyűlését a polgári olvasókör nagytermében délelőtt 9 órakor. Ezen intézet is szép eredménnyel dolgozott a lefolyt évben, összforgalma 5010762 kor. 87 fillérrel emelkedett. A jelentés szerint 15815 korona 12 fillért tevő leírás mellett is az évi tiszta jövedelem 711 kor. 02 fillérrel több a mult évinél. A mult évről áthozott 2068 kor. 58 fillér nyereséggel együtt 37350 kor. 78 fillér a tiszta jövedelem, mely összegből 39045 kor. 86 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Osztalékként részvényenként ismét 9 koronát javasol az igazgatóság és felügyelőség, a tartalékalaphoz 6000 kor., külön tartalékhoz 2000 korona, tisztviselők és szolga jutalmazására 1150 kor., jótékonykezétra 570 kor., a felmaradó 2325 kor. 86 fillér a jövő év számlájára lesz átvendő. Az 1876-ban jóváhagyott alapszabályok módosítását is tárgyalni fogja a közgyűlés, melynek lényeges változás behozatala is feladatul van tűzve. Az eddigi 3000 darab részvénynek 1500 darabra való összevonása van tervbe véve. Az erre vonatkozó előterjesztés nincs szabatosan körülírva az igazgatóság jelentésében, mert a javaslat az, hogy az eddigi két darab részvény helyett a tulajdonos egy darab 200 koronás részvényt fog kapni, azonkívül 100 darab új 200 koronás részvény boesáttatik ki „részjegyekre osztva”, hogy a páratlan számu részvények kiegészíthetők legyenek. Hogy a páratlan részvények mily árban fognak beváltatni, vagy egy újja kiegészítettetni, az nincs megemlítve. Az ilyen transactiót alaposan meg kell világítani, s különösen a konkrét esetben, az itteni helyzetet figyelembe véve érthetően kell megmagyarázni. Az igazgatóság, felügyelőség és tisztviselők jutalmazása is százalékszerűen fog megállapíttatni. Ez igen helyes, mert nagyobb forgalom mellett a fokozottabb munkásságot kifejtő vezetőség és tisztviselői kar is megérdemli a nagyobb díjazást. A napibiztosok díja szintén fel fog emeltetni 1 koronával, tehát 3 korona lesz. A tárgysorozatban fel van véve az igazgatósági és felügyelőségi tagok, s a napibiztosok megválasztása.

Műkedvelői előadás. A helybeli szabó ifjuság mult vasárnap a Polgári Olvasókör termében látogatott színelőadást rendezett, melyen előadták a „Czigány” című régi jó színművet. Az előadás tetszett a szépszámu közönségnek, mely elismeréssel adózott *Pásztor Pálnak*, az ügyes rendezőnek, s a szereplőknek lelkesen megtapsolta. Különösen jó volt *Kovács János* alakítása, ki a ezimszerepben brillírozott. *Málik János* dalai tetszettek, *Simon Mária* és *Csapó Anna* is jól játszottak. Általában meg volt a jó igyekezet az összes szereplők részéről. Az előadás után reggelig tartó táncmulatság volt.

A „Napközi Otthon” czéljaira újabban befolyt szives adományokat a következőkben van szerencsem köszönettel nyugtázni: *Jakovecz Alajosné* 3 kor., dr. *Meskó Miklósné* 5 korona, *Bernáth Gyuláné* 4 kor., dr. *Kovács Lászlóné* zöldség, *hagyma*, *Soóné Gyulay Hermin* 4 korona, *Máriássy Lászlóné* 6 korona, dr. *Mészáros Istvánné* (ügyésznő) 2 mérő burgonya. — Rimaszombat, 1909. február hó 19-én. *Dr. Marikócskykú.*

Érdekes térkép. *Greschik Viktor* löcsei népi iskolai igazgató és országzszerzte ismert hírneves virágtenyésztő a napokban rendkívül érdekes és fontos kartografiai leltre bukkant. Ugyanis megtalálta Gömör-Kishontvármegye 1788—89 évből való térképét, melyet Gömörj Izrael mérnök vett föl a helyszínén, beutazva a vármegyét minden részét. A 80 cm. hosszú és 70 cm. széles földképen e fölrás olvasható: „Carte des Löbl. Gömörer Comitatus, wie auch des angränzenden Kiss-Honthler Districtes. Aufgenommen in Annis 1788—1789 durch Israellem Gömörj Aprob-Ingenieur” A földkép a községek és akkor még virágzó kohók magyar neveit

közli, s a várakat akkori kinézésük szerint le is rajzolja. (Fülfülonen szépen rajzolja le a Krasznahorkai várat. A földkép nemcsak mint geografiai Kuriozum bír érdekes-séggel, hanem fontos segítőeszközü is szolgálhat Gömör-Kishontvármegye községei határainak pontos megállapításánál. Mint értesültünk egy német kartografus már érintkezésbe is lépett a tulajdonossal, hogy ezt, mint értékes kuriozumot megszerezze, de a tulajdonos nem akarja a ritka szép földképet idegen német kézre juttatni.

Érdekes tárgyalás folyt le f. hó 19-én a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay Sándor* táblabíró elnökelete alatt. Még 1907. év augusztus havában történt, hogy *Bakonyi Elek* egyházassbásti földbirtokos és neje *Madarassy Iván* rimaszécsi j. b. tb. főszolgabíróról egy tárgyalás után a várgedei furdóben becsmérőlőleg nyilatkozott. A furdóberől ezen körülményt egy fél év mulva tudomására hozta *Madarassy*nak, ki nevezettek ellen büntetőperrel élt. A tényállás beigazolást nyerve, a kir. törvényszék *Bakonyit* 100 kor. nejét pedig 50 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik jölelkü boldogult anyósom: özv. *Stelkovich Istvánné* szül. *Miks Anna* elhunya alkalmából részvétükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton őszinte köszönetem nyilvánítását. Özv. *Stelkovich Istvánné* szül. *Braun Gizella*.

Építési munkák. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a sajszentkirályi állami elemi iskola helyreállítási munkáinak elvégzésére pályázat hirdettetett. Ajánlatok legkésőbb folyó évi márczius hó 13-ának d. e. 10 órájáig a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

A Petőfi sorsjáték huzása. A Petőfi Társaság által a Petőfi Ház czéljaira rendezett tárgysorsjáték huzását okvetlen megtartják márczius hó 6-án. A 25000 koronás főnyeremény, mely *Löv Sándor* ékszerész, főhercegi udvari szállító izlésés dícséri, a *Kossuth Lajos* utca 4. szám alatti bank kirakatában pompázik, míg a két második nyeremény a *Rákóczi-ut* 1. számú kirakatát díszíti. A kiállított pompás nyeremények előtt állandó a csoportosulás. A többi 2010 nyeremény 16000 korona értékét képvisel. Olyan összeg, mely szinte példátlan 1 koronás sorsjegyek ellenértékéül. Petőfi összes költeményeinek díszkiadása, melyet a Társaság minden 40 drb. sorsjegy vevőjének megküld ajándéku, annyira merre a közönség tetszését, hogy a hálás köszönő levelekkel újabb és újabb 40-es megrendelések történnek. Eddig 3000 díszkötetet küldött szét a Petőfi Társaság. Az 1 koronás sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegyirodában: Budapest, IX., Boráros-tér 2. és az összes hazai bankokban és tőzsdékben.

Nyugtázás. A létesítendő várgedei polgári olvasókör javára 1909. évi január 31-én tartott táncmulatság alkalmával felülfizettek: *Fáy Antal* 20 kor., *Gyéman Sándor*, *Köhn Albert* 4—4 kor., *Visnyai Manó*, *Halász Gábor*, *Braun Zsigmond*, *F.-né, Gyurgyik József* 2—2 kor., *Sulczér Miksa*, *Feldheim Sándor*, *Rajner Károly*, *Reznyik Gyula*, *Köhler Gusztáv*, *Takács András*, *Szabó Gyula*, *Szeman Ferencz*, *Gallo Gyula*, *Vince Gusztáv*, *Gottlieb Armin*, *Kólm Mór* 1—1 koronát. A felülfizetők fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

Nyugtázás. A rimaszombati szabó iparos-ifjuság folyó hó 14-én a Polgári Olvasókör helyiségében megtartott jótékonykezélu mulatságának bevétele 321 k. 45 f. kiadása 236 k. 63 f.

Tiszta maradvány 84 k. 82 f. mely összeg a rimaszombati nyugdíj-egyesület pénztárába befizettetett. — Ugyanitt a következő felülfizetések történtek: *Józsa A.* és *Vályi Ferencz* 5—5 kor., *Hiznyan Béla* és *Tomay Alajos* 3—3 kor., *Dropka Pál*, *Angyal István*, *Brotzko Józsefné*, *Jávorszky László*, *Lévai Izsó*, *Mézes Istvánné*, *Kathona Géza*, *Lévay István*, *Tarjányi Lajos*, özv. *Simon Lászlóné*, *Vandra Jánosné*, id. *Rábely Miklós* és *Sulik Andor* 2—2 korona, *Dulovics Erzsébet* és özv. *Novák Jánosné* 160—160 kor., *Fancsalszky Béla*, *Császár Pál*, *Hruska Rezső*, *Kukla Dávid*, *Hallgass János*, ifj. *Kovács János*, *Tarjányi Béla*, *Márkus László*, *Brotzko Andor*, *Rakottyai Danó*, *Teleszniczky Ede*, *Hruska Teréz*, *Miskolczy Lajos*, *Steiner Károly*, *Szelezky József*, *Perecz József* és *Gondkievics Ferencz* 1—1 korona, *Dobó Endre* és *Istók István* 80—80 fill., *Bohum J.*, *Gyurovics István* és *Koncsok J.* 60—60 fill., *Henrik Gyula*, *Majoros József* és *Tóth Mihály* 40—40 fill., *B. J. V. O.* 30—30 fill., *N. N.*, *F. H.* 20—20 fill., melyért hálás köszönetet mond a rendezőség.

Hirdetmény.

A „Rimaszécsi Hitelszövetkezet” részvénytársaság

t. ez. részvényesei az 1909. évi márczius hó 7-ik napján, délután 2 órakor a rimaszécsi Nagvendéglő termében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett két vagy több részvényes tag kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentése az intézet 1908. évi üzletéről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
4. A zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, illetőleg jóváhagyása és a telmentvény megadása.
5. Az évi osztalék megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a tiszteletdíjak megállapítása.
6. A kamatláb rendezése.
7. Indítványok tárgyalása.

Rimaszécs, 1909. évi február hó 12.

Az igazgatóság.

KERESÉK

ügyes mindenek szakszénét, ki minden házi teendőkben járta. Magános urnához, kinél jó otthonra talál. Fizetés 20 korona. Főfeltétel tisztességes jó magaviselet.

Alexy Sándornéhoz
Hajdu-Szoboszlón.

Eladó széna és luczerna.

Két boglya széna mintegy 90 métermáza, és egy boglya luczerna mintegy 40 métermáza a rimaszombati határban eladó. — Venni szándékozók forduljanak **Antal György** tulajdonoshoz.

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos szemgyógyintézete

Miskolcson, a „sanatorium és vizgyógyintézet” felső épületében. — Telephon 221.

Rendelés hétköznap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor. 6-13

Meghívás.

A Rimaszombati Takarékpénztár (az Osztrák-Magyar bank mellékhelye)

1909. év február hó 24-én

szerdán délelőtt 9 órakor saját helyiségében

XLVII. évi rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1908-ik év üzletéről.
2. Felügyelő bizottsági jelentés.
3. Az évi osztalék megállapítása.
4. Az alapszabály II-ik fejezetébe, egy új 10. §-nak beiktatása.
5. Az alkalmazottak szolgálati, ügykezelési és feyelmi szabályzata 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. pontjainak a közgyűlés által való megerősítése.
6. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
7. Felügyelő bizottság és napi biztosok választása.
8. Indítványok.

Rimaszombat, 1909. február 7-én.

2-2. **Az igazgatóság.**

Meghívó.

A Jolsvai Takarékpénztár Részvénytársaság

1909. év február hó 24-én, délután 2 órakor saját helyiségében tartja

XLIII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére szükséges 2 tag megválasztása.
3. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről szóló vezérigazgatói jelentés.
4. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzlet-számadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
5. Az osztalék megállapítása.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére, a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
7. Ratkovszky Árpád kérvényének tárgyalása, az általa befizetett 2000 korona megtérítése iránt.
8. Esetleges indítványok és kérvények tárgyalása.

Jolsván, 1909. évi január hó 24-én.

Az igazgatóság.

Andrási-utca és Tompa-tér sarkán levő 1-ső számú házban, egy szép egészséges 3 szobás lakás 1909. május 1-étől bérbe vehető.

Kossuth-utca 41. számú ház pedig eladó.

Venni vagy bérleni kívánók értekezhetnek:

ANDRÁSSI fényképészszel.

Szőlő-oltvány-

és vesszőről **nagy képes árjegyzékemet** ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű **Dela-ware**ből 1 1/2 millió készlet.

OLCSÓ ÁR és PONTOS KISZOLGÁLÁS. — Cím: **SZÜCS SÁNDOR FIA** szőlőtelep Bihardiószeg.

Naponta friss vágású

marha- és bornyú-húst

szállít 5 kilós postacsomagban

Teschner Ignác mészáros Garamszécsen

(Gömörmege) a következő áron:

- 1 kilo bornyúhús (eleje) 60 fillér.
- 1 kilo bornyúhús (hátlajja) 72 fillér.
- 1 kilo marlahús vegyes részekből 88 fillér.

Köserhús szintén megrendelhető. 3-4

Egy jó házból való izr. fiu

tanulónak felvétetik **Kóth Ábrahám** liszt- és fűszerkereskedésben **Putnokon.**

Eladó méhek.

3 köpü jól kitelelt **méh** eladó. — Értekezhetni: **Kozsehuba Lajossal** Rimaszombatban Szijjártó-utca 17. szám alatt.

Meghívó.

A Gömörmegei Nép- és Iparbank XXXVIII. évi

rendes közgyűlését

1909. évi február hó 25-én, délelőtt 9 órakor tartja a Rimaszombati Polgári Olvasókör nagytermében, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak az 1908. évi zárszámadás és mérlegre vonatkozó jelentése alapján a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
2. Az újból átdolgozott alapszabályok tárgyalása.
3. Az intézeti módosított nyugdíjszabályzat tárgyalása.
4. Az új alapszabályok értelmében a jelenlegi 3000 darab 100 korona névértékű részvénynek 1500 darab 200 kor. névértékű részvényre leendő összevonása és ezzel kapcsolatban 100 db. 200 kor. névértékű új részvénynek kibocsátása s ez alapon az alaptőkének 300000 koronáról 320000 koronára leendő felemelése.
5. A sorrend szerint kilépő három igazgatósági tag helyeinek betöltése.
6. A felügyelő-bizottság és napibiztosok választása.
7. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1909. február 6.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyommérleg, nyereség- és veszteségszámla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető. 2-2.

Özv. HOLLÓSY JÓZSEFNÉ

legrégebb

temetkező vállalata

Rimaszombatban.

Losonczy-u. 21. sz. a. saját házában.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek szíves tudomására, hogy **butorizletemet teljesen felosztattam,**

temetkezési vállalatomat

azonban **kibővítvé** tovább folytatom.

Hosszu időn át szerzett tapasztalatom biztosítékot nyújt minden, a temetkezés elrendezése körül szükségesül összes ügyeknek gyors és pontos kivitelére.

Vidéken történő temetések elrendezését **ezután is a legnagyobb készséggel elrendezem.**

Szemfedél, koporsó és sírkoszorúk s az összes temetkezési kellékekből nagy raktárt tartok.

Teljes tisztelettel: **Özv. Hollósy Józsefné.**

Szives tudomásul.

A folyó év január 1-től gazdasági gép- és áruosztályunkat megnyitottuk, hogy ez által a közönségnek tegyük eleget, biztosabban és előnyösebben hozzáférhetővé tegyük a nagyközönségnek a szükséges gazdasági gépek és egyéb földművelési eszközöknek a beszerzését. Szíves készséggel keresi fel egyszerű levelező-lapon hozzánk intézett felhívásra a szakbeli hivatalainkunk mintázokat, kik e végett hozzájuk fordulnak.

Legelőnyösebben beszerezhetők: **Gőzseplő- és motorseplő készletek, vető-, arató- és fűkaszaló gépek, szénagyűjtők** és az összes kisebb gazdasági gépek.

Műtrágyák kiesényben és kocsirakományként, ugyancsak egyéb gazdasági szükségleti tömegáruk.

Elvállaljuk: takarmány őrleltő kamrák, malom, szeszgyár és téglagyár berendezések szállítását. — Esetlegesen eszerőzletet is lebonyolítunk.

Fizetési feltételünk a legkedvezőbbek, a mennyiben kellő biztosíték ellenében 6-15 évi hitelt is nyújtunk.

Tisztelettel:

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági bank r. t.

6-12.)

Meghívás.

A Nyustyai Takarékpénztár Részv.-társ. XXIII. évi

rendes közgyűlése

1909. évi február hó 28-án délután 2 órakor az iskola tantermében fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1908-ik évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Az alapszabályoknak 76. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok helyeinek választás utján való betöltése és a felügyelő-bizottság választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyustyán, 1909. február hó 7-én.

Az igazgatóság.

Benkó János

Gömörvármegye legrégebb és legnagyobb **butortelepe,** valamint **temetkezési vállalata** Rimaszombat, Kossuth-u. és Kmetty-utca sarok.

Ajánlja óriási készlettel bíró butortelepét a n. é. közönség jóakaratu figyelmébe; divatos nappali és hálószoba berendezések, menasszonyi kelengye és egyéb más butorzatok a legnagyobb választékban mérsékelt áron kaphatók.

Temetkezési vállalatom szintén ajánlom a n. é. közönség figyelmébe. Ajánlkozom bármilyen egyszerű temetéstől a legdíszesebb temetéseknek a teljes elrendezéséig.

Ézletemmel kapcsolatban igen nagy és választékos raktárt tartok fenn a legújabb szerkezetű és legkiválóbb zenélő és beszélt **gramofonokból** és a hozzávaló mindenféle egy és kétoldalas **gramofon-lemezekből** Gramofonjaim a technika legújabb vívmányai; a lemezek pedig a leg-híresebb művészek és zeneszerzők énekeit és zeneköltésait foglalják magukban.

Ezen, ma már általános közkedveltségnek örvendő zeneeszközök igen alkalmasak karácsonyi és újévi ajándéknak, a melyből raktáramban nagy választék van és azok jutányos áron, sőt részletfizetésre is megszerzhető.

A n. é. közönség figyelmét tisztelettel hívom fel üzletre és kérem jóakaratu pártfogását.

Rimaszombat, 1908. november hó.

Özv. Benkó Jánosné,

tulajdonos.

11-8

A t. utazó közönséghez!

Rimaszombatban, a „TOMPA“-szállodában

egy szoba fűtés, világítással és egy ágygyal 2 kor.; ugyanez két ágygyal 4 korona. Hónapos szobák kaphatók megegyezés szerint teljes ellátással is.

Elfogad **havi előfizetőket** benti és kinti étkezésre.

Ajánlja továbbá kitűnő minőségű **szentendrei** és **ajnácskői** új borait, literenként 32 krajczárért.

Naponta friss csapolású **maláta-sör,** egy pohár 10 kr.

Szíves pártfogását kéri az utazó és szórakozni kívánó közönségtől:

GEDE ISTVÁN, vendéglős.

11-8